

A Dobbantó program és a Műhelyiskolai program

szakmai és képzési programja a Budapesti

Műszaki SZC Than Károly Technikum és

Szakképző Iskolában

Budapesti Műszaki Szakképzési Centrum
Than Károly Technikum és Szakképző Iskola

Tartalomjegyzék

1.	A képzés alapadatai.....	2
2.	Célcsoport és koncepció.....	3
3.	Kimeneti célok.....	3
4.	Tartalmi elemek.....	4
	<i>Beiskolázás és bemeneti mérés.....</i>	<i>4</i>
	<i>Kompetenciafejlesztő foglalkozások és tanterv.....</i>	<i>5</i>
	<i>Rugalmas oktatásszervezés.....</i>	<i>7</i>
	<i>Oktatók és osztálytanítói jelleg.....</i>	<i>10</i>
	<i>Flexibilis oktatásszervezés és cselekedtető, gyakorlatorientált oktatás.....</i>	<i>10</i>
	<i>Teammunka (mentori team és reflektáló oktatói csoport).....</i>	<i>11</i>
	<i>Egyéni fejlődési terv.....</i>	<i>12</i>
	<i>Tanulási eredmény alapú, fix keretekbe ágyazott szöveges értékelés.....</i>	<i>15</i>
	<i>Kimenetszabályozás, pályaorientáció.....</i>	<i>16</i>
5.	Módszerek.....	16
	<i>Egyénre szabott követelményrendszer.....</i>	<i>16</i>
	<i>Mentorálás / Mentori háló.....</i>	<i>17</i>
	<i>Projektszemlélet, csoportmunka és élményalapú oktatás.....</i>	<i>18</i>
6.	Fejlesztési irányok.....	18
	<i>A tanulók viszonylatában.....</i>	<i>18</i>
	<i>Az oktatók viszonylatában.....</i>	<i>19</i>
	<i>Az intézmény viszonylatában.....</i>	<i>19</i>

1. A képzés alapadatai

A képzés megnevezése: alapképzettség fejlesztő Dobbantó program és rész-szakmát biztosító Műhelyiskolai program.

Szabályozók:

- a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény
- a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II.7.) Korm. rendelet.

Iskolai rendszerű képzésben a képzési idő:

Dobbantó program: 3 hónaptól 24 hónapig terjedő időszak

Műhelyiskolai program: 6 hónaptól 24 hónapig terjedő időszak

Az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama: -

A képzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség Dobbantóban: alapképzés iskolai végzettség hiánya esetén

Iskolai előképzettség Műhelyiskolában: Dobbantó program elvégzése vagy általános iskolai végzettség

A képzés szervezésének feltételei

Személyi feltételek

Az elméleti képzésben a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény előírásainak megfelelő végzettséggel rendelkező oktató és egyéb szakember vehet részt.

Tárgyi feltételek

A képzés lebonyolításához szükséges eszközök és felszerelések felsorolása: nincs

Ajánlás a szakmai képzés lebonyolításához szükséges további eszközökre és felszerelésekre: nincs

A képzés foglalkozásterve (óraterve) nappali rendszerű oktatásra

A heti és éves szakmai óraszámok Dobbantóban és Műhelyiskolában:

évfolyam	heti óraszám mentori foglalkozás nélkül	éves óraszám mentori foglalkozás nélkül	heti óraszám mentori foglalkozással	éves óraszám mentori foglalkozással
Dobbantó:	20 óra/hét	720 óra/év	10 óra/hét	1080 óra/év
Műhelyiskola:	12+5 óra/hét	432+180 óra/év	13 óra/hét	1080 óra/év

2. Célcsoport és koncepció

A programban olyan 15 év feletti fiatalok és felnőttek vehetnek részt, akik lemaradtak valamilyen tárgyból, így elégtelennel fejezték be előző tanévüket, elmaradtak valamely készség, kompetencia kialakításában, ezért képtelennek bizonyultak a szaktárgyi és az intézményi követelmények teljesítésére, illetve kudarcaik, motiválatlanságuk vagy egyéb okok miatt eleve kimaradtak a szervezett oktatásból és nem rendelkeznek befejezett általános iskolai végzettséggel. A programban felnőttképzési jogviszony keretében 25 év feletti személy is részt vehet.

Olyan hagyományos pedagógiai eszközökkel kezelhetetlen fiatalokról és felnőttekről van szó, akik akár már több alkalommal is lemorzsolódtak az iskolából, elveszítve ezzel azt a képlékeny és ideiglenes, de tapasztalatok szerint az otthoninál számtalan alkalommal követhetőbb és biztonságosabb védőhálót, amely támasztékot nyújthatott volna folyton változó, kiszámíthatatlan környezetükben.

A Dobbantó program és a Műhelyiskola tehát olyan tanulóknak kíván új esélyt és műhelyiskolai, majd ezt követően szakképzési bekapcsolódási lehetőséget adni, akiknek az iskola korábban jellemzően folyamatos kudarcélményt jelentett, akiknek tanulmányi előmenetele akadozott, illetve beilleszkedési nehézségeik adódtak.

3. Kimeneti célok

Intézményünk olyan Dobbantó program szerint működő osztályokat indít, melynek során közismereti kompetenciafejlesztő oktatást nyújtunk. Ennek eredményes befejezését követően tanulóink a kizárólag rész-szakképzésre felkészítő Műhelyiskolában folytatják tanulmányaikat, melynek sikeres lezárását követően az alapfokú tanulmányok befejezését igazoló rész-szakképzésről szóló szakmai bizonyítványt kapnak. Tanulmányaikat középfokú oktatási intézményben folytathatják.

A programban részt vevő tanulók a mentorok, a tanulók és az oktatók által közösen meghatározott fejlődési tervüknek megfelelően haladnak.

A fejlődési tervben kitűzött kulcskompetencia-fejlesztési célok elérése, valamint a szakmai team javaslatára és az oktatói testület egyetértése esetén a 3-24 hónapig tartó Dobbantó programból a tanulók Műhelyiskolába lépnek tovább.

A szakmai team javaslatára az oktatói team a továbblépés lehetőségét legalább negyedévente egyesített oktatói és mentori értekezlet keretében megvizsgálja.

A Műhelyiskolában a rész-szakma megszerzése alapfokú végzettséget tanúsít.

4. Tartalmi elemek

Beiskolázás és bemeneti mérés

A Dobbantó programba és a Műhelyiskolába történő bekerülés jellemzően egyéni tanulói vagy szülői megkeresés vagy az általános iskola javaslatára történik, amely tájékoztatja a tanuló lakhelye szerint illetékes kormányhivatalt és fenntartó intézményét.

Megszűnt vagy megszűnő általános iskolai tanulói jogviszony esetén (tehát nem tanköteles korú jelentkező esetében) a tanuló felvételét kiskorú esetén a szülő, nagykorú esetén a tanuló maga is kezdeményezheti.

Az iskolába történő felvétel kizárólag személyes felvételi elbeszélgetés útján lehetséges, melynek résztvevői a (1) kandidáló tanuló, (2) a tanuló törvényes képviselője (kiskorú esetén), esetleg (3) más rokon, segítő, támogató, kortárs, (4) az igazgatóhelyettes vagy a programban részt vevő gyakorló osztályfőnök, valamint (5) egy a programban részt vevő oktató, egyéb szakember. A programba történő felvétel lehetőségéről a beszélgetésben részt vevők beszámolója alapján a team dönt. Kialakult gyakorlat, hogy a felvételnél előnyt jelenthet tanulói jogviszonnal rendelkező dobbantós kortársak vagy egykori hidas tanulóink ajánlása, és a diák-patronálói szerep vállalása.

Az általános iskolai tanároknak és igazgatóknak a tanév folyamán személyes találkozási és iskolalátogatási lehetőséget teremtünk a nehezen kezelhető tanulóik továbbhaladásának támogatásához és iskolánkban történő elhelyezésüknek biztosításához.

A bementi mérést az oktatói team közreműködésével és a legfőbb kompetenciaterületeket érintve a mentori team végzi a tanuló osztályba történő belépését követő harmadik és nyolcadik hét között. Az oktatók által diagnosztizált mérési eredmények és mentori team vizsgálatának függvényében választjuk ki a tanuló fejlődése szempontjából legfontosabb kulcskompetenciákat.

Kompetenciafejlesztő foglalkozások és tanterv

A Dobbantó program célja nem az elmaradt általános iskolai tananyag pótlása, hanem a tanuló szempontjából az eddigi kudarokat okozó legfontosabb kulcskompetenciák fejlesztése.

A tanulási-tanítási folyamat meghatározó műveltségi területeit átfogó kompetenciafejlesztő foglalkozásokat heti 20 órában biztosítjuk a tanulóinknak. A felzárkóztatás terén gyakorolt másfél évtizedes tapasztalatainkon túlmenően a foglalkozásokra történő felkészülés során az ugyanezen műveltségi területekre készített és kidolgozott dobbantós modulok kiadványaira (<https://fszk.hu/szakmai-tevekenysegek/vegzettseg-nelkuli-iskolaelhagyas/dobbanto/dobbanto-kiadvanyok/>) támaszkodunk.

A foglalkozások célja jobbra nem az azon megjelenő tudás- és ismeretanyag elsajátítása, hanem az azokon való produktív, alkotó tanulói részvétel segítségével a tanulónként meghatározott kulcskompetenciák fejlesztése. Ezek biztosításáról és az alkalmazandó tervezési dokumentumok elkészítéséről a foglalkozásokat vezető oktató gondoskodik, figyelembe véve a tanuló mentorának és fejlesztési tervének ajánlásait.

A műveltségi területeket átfogó foglalkozások és óraszámai a Dobbantó osztályokban

Műveltségi terület(ek)	Foglalkozás neve	Dobbantó / 9. évfolyam / óraszám
Magyar nyelv és irodalom, Művészetek, Etika	Harmónia	3
Történelem és állampolgári ismeretek, Hon- és népismeret	Tér-Idő	3
Természettudomány és földrajz	Felfedező	4
Matematika, Technológia, Informatika	Abrakadabra	2
Idegen nyelv	Külföldön	2
Testnevelés és egészségfejlesztés	Lendület	2
Önismeret,	Karma és út	3

Pályorientáció - életpálya- építés, Munkavállalói ismeretek		
Közösségi nevelés	Közös	1
Közismereti tantárgyak összesen		20
Mentori foglalkozás	Mentori	10
Mentori foglalkozás összesen		10
Rendelkezésre álló órakeret/hét		30
<i>Tanítási hetek száma</i>		36
Összesen	Összefüggő szakmai gyakorlat	0

Műhelyiskolában szakmai foglalkozásokat biztosítunk azzal a megkötéssel, hogy az alapkompenciák fejlesztésére is adunk lehetőséget:

Részsakképesítést nyújtó képzés általános iskolai és dobbantó programos végzettséggel rendelkezőknek

Környezetvédelem és vízügy (14.) ágazat,

Hulladékfeldolgozó munkatárs (4 0712 14 01) szakmához kapcsolódó

Hulladékgyűjtő és –szállító részsakképesítés

Témakör(ök)	Foglalkozás (tantárgy) neve	Műhelyiskola/ 9. évfolyam
Közismereti tantárgyak összesen		0
	Hulladékgyűjtés	5
Hulladékismeret		(2)
Települési hulladék gyűjtése, gyűjtőhelyek kialakítása		(2)
Veszélyes hulladék gyűjtése, gyűjtőhelyek kialakítása		(1)
	Hulladékszállítás	6
Szállítás szervezése, munkabiztonsága		(2)
Szállító járművek		(1)
Anyagmozgatás gépei		(2)
Folyékony hulladékok szállítása		(1)
	Munkavállalói ismeretek	1
Szakmai elméleti és gyakorlati foglalkozás összesen		12
Mentori foglalkozás	Mentori	13

Közismereti felkészítő	Általános felkészítő	5
Mentori foglalkozás összesen		18
Rendelkezésre álló órakeret/hét		30
<i>Tanítási hetek száma</i>		34
Összesen	Összefüggő szakmai gyakorlat	0

https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/ptt_kornyeztvedelem_hulladekfeldolgozo_munkatars_2020pdf-1597240781423.pdf

Részsakképesítést nyújtó képzés általános iskolai és dobbantó programos végzettséggel rendelkezőknek

Környezetvédelem és vízügy (14.) ágazat,

Hulladékfeldolgozó munkatárs (4 0712 14 01) szakmához kapcsolódó

Hulladékválogató és –feldolgozó részsakképesítés

Témakör(ök)	Foglalkozás (tantárgy) neve	Műhelyiskola/ 9. évfolyam
Közismereti tantárgyak összesen		0
Témakör(ök)	Tantárgy neve	
	Hulladékválogatás	5
Válogatási alapismeretek		(3)
Hulladékfajták anyagismerete		(2)
	Hulladékfeldolgozás	6
Anyagmozgatás és eszközei		(2)
Válogatómű berendezései		(2)
Válogatás gépei		(2)
	Munkavállalói ismeretek	1
Szakmai elméleti és gyakorlati foglalkozás összesen		12
Mentori foglalkozás	Mentori	13
Közismereti felkészítő	Általános felkészítő	5
Mentori foglalkozás összesen		18
Rendelkezésre álló órakeret/hét		30
<i>Tanítási hetek száma</i>		34
Összesen	Összefüggő szakmai gyakorlat	0

https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/ptt_kornyeztvedelem_hulladekfeldolgozo_munkatars_2020pdf-1597240781423.pdf

Rugalmas oktatásszervezés

Osztályaink kiscsoportos tanulói létszámmal működnek, melyeket a felzárkóztatás terén tapasztalt oktatóink vezetnek.

A fejlődési tervben kitűzött kulcskompetencia-fejlesztési célok elérése, valamint a szakmai team javaslatára és az oktatói testület egyetértése esetén a 3-24 hónapig tartó Dobbantó programból a tanulók Műhelyiskolába léphetnek tovább. A képzésnek nem célja, és a továbblépésnek nem feltétele, hogy a tanévekre tervezett óraszámokat a tanulók maradéktalanul lehallgassák és abszolválják. A képzésbe a tanév során bármikor be lehet lépni, és onnan a kimeneti feltételek teljesítése esetén a tanuló a tetszés szerinti Műhelyiskolába lép tovább.

Alapvető oktatásszervezési esetben a 36 hétből álló tanévben 1080 óra foglalkozást biztosítunk a tanulóknak. A foglalkozások 66%-a kompetenciafejlesztő kontaktóra, egyharmada mentori foglalkozás.

A vidéki agglomerációból bejáró tanulói igényekhez, illetve diákmunka vállalásához jobban illeszkedő délutáni munkarendben dolgozunk.

A kompetenciafejlesztő foglalkozásokat egy tömbbe igyekszünk lerakni annak érdekében, hogy a projektervek kivitelezhetőek maradjanak, és a tantermi foglalkozások más programokkal, külső helyszíni foglalkozásokkal kiválthatóak legyenek. A kompetenciafejlesztő foglalkozások időpontjai így adottak, ám a mentori foglalkozások időpontjai a mentor és a mentorált egyéni megállapodásától függenek. Ezek a megbeszélések történhetnek a foglalkozások előtt és után is, az egyénítés feladatának teljesítése a tanuló különleges igényeinek megfelelően más időpontokban is történhet. A foglalkozások helyszínét, idejét a mentoroknak rögzíteni szükséges.

Javaslatok az órarend elkészítéséhez Dobbantóban:

Foglalkozási mintaterv 1.:

foglalkozás jellege	hétfő	kedd	szerda	csütörtök	péntek
1. egyéni foglalkozás	Mentori				
2. egyéni foglalkozás					
szabad foglalkozás	érkezés, bemelegítés	érkezés, bemelegítés	érkezés, bemelegítés	érkezés, bemelegítés	érkezés, bemelegítés
1. kötött foglalkozás	Lendület	Külföldön	Lendület	Külföldön	Felfedező
2. kötött foglalkozás	Abrakadabra	Harmónia	Karma és út	Tér-Idő	
3. kötött foglalkozás					
4. kötött foglalkozás	Közös				
3. egyéni foglalkozás	Mentori				
4. egyéni foglalkozás					

Foglalkozási mintaterv 2.:

foglalkozás jellege	hétfő	kedd	szerda	csütörtök	péntek
1. egyéni foglalkozás	Mentori				
szabad foglalkozás	érkezés, bemelegítés	érkezés, bemelegítés	érkezés, bemelegítés	érkezés, bemelegítés	érkezés, bemelegítés
1. kötött foglalkozás	Abrakadabra	Külföldön	Külföldön	Karma és út	Felfedező
2. kötött foglalkozás		Harmónia	Tér-Idő		
3. kötött foglalkozás	Lendület			Közös	
4. kötött foglalkozás		Mentori			
2. egyéni foglalkozás	Mentori				
3. egyéni foglalkozás					
4. egyéni foglalkozás					

Javaslatok az órarend elkészítéséhez Műhelyiskolában:

1. Foglalkozási mintaterv:

óra	foglalkozás jellege	hétfő	kedd	szerda	csütörtök	péntek
1.	1. egyéni foglalkozás	érkezés, bemelegítés, napi munkaterv elkészítése	érkezés, bemelegítés, napi munkaterv elkészítése	érkezés, bemelegítés, napi munkaterv elkészítése	érkezés, bemelegítés, napi munkaterv elkészítése	érkezés, bemelegítés, a szakmai hét kiértékelése és reflexiója
2.	1. kötött foglalkozás	Szakmai nap, szakmai foglalkozások	Szakmai nap, szakmai foglalkozások	Szakmai nap, szakmai foglalkozások	Szakmai nap, szakmai foglalkozások	Dedikált közösségi nap az alapvető készségek fejlesztésére
3.	2. kötött foglalkozás					
4.	3. kötött foglalkozás					
5.	2. egyéni foglalkozás					
6.	3. egyéni foglalkozás					

2. Foglalkozási mintaterv:

óra	foglalkozás jellege	hétfő	kedd	szerda	csütörtök	péntek
1.	1. egyéni foglalkozás	érkezés, bemelegítés, napi munkaterv elkészítése	érkezés, bemelegítés, napi munkaterv elkészítése	érkezés, bemelegítés, napi munkaterv elkészítése	érkezés, bemelegítés, a szakmai hét kiértékelése és reflexiója	érkezés, bemelegítés
2.	1. kötött foglalkozás	Szakmai nap, szakmai foglalkozások	Szakmai nap, szakmai foglalkozások	Szakmai nap, szakmai foglalkozások	Dedikált közösségi nap az alapvető készségek fejlesztésére	Mentori foglalkozások
3.	2. kötött foglalkozás					
4.	3. kötött foglalkozás					
5.	4. kötött foglalkozás					
6.	2. egyéni foglalkozás					

Oktatók és osztálytanítói jelleg

A kompetenciafejlesztő foglalkozásokat jellemzően a felzárkóztatás terén jártas kollégák vezetik, a programba bekapcsolódó kollégák tájékoztatása, oktatása, segítése, jártassá tétele a teamvezető és az iskolavezetés feladata.

A kompetenciafejlesztő foglalkozások vezetésének nem kritériuma, hogy az oktató képzettséggel és végzettséggel rendelkezzen azon a műveltségi területen, melynek feladatvégzését vállalja. Előny azonban a műveltségi területet érintő fejlesztő foglalkozásban való jártassága.

A programban arra törekszünk, hogy a tanulókat egy maximum 3-5 fős oktatói csoport fejlessze, amelyben osztálytanítói jelleggel meghatározó részt vállal egy adott osztály osztályfőnöke.

Az osztályfőnök az osztályban meghatározó szerepet vállal a tanulók más foglalkozásokon való teljesítményének ösztönzése érdekében. Adott esetben azok kompetenciafejlesztésében, egyéni fejlődési terveinek kidolgozásában részt vállal. Az osztályfőnök közvetít az osztály tanulói és az oktatók között.

Az osztályfőnök az oktatói team vezetője.

Flexibilis oktatásszervezés és cselekedtető, gyakorlatorientált oktatás

A foglalkozások során az oktatók az átgondolt tervezési dokumentumaik szerint, de azok egyénre szabott változatában haladnak a tanulókkal, figyelembe véve a tanulók fejlesztési terveiben javasolt

eszközöket, alkalmazott ajánlásokat és az ott megfogalmazott célokat. A foglalkozások terveiben meghatározott téma tartalmát az oktató egyetértése esetén a tanulók módosítani javasolhatják.

A foglalkozások jellemzően nem statikus osztálytermi keretek között zajlanak, azokra a változó dinamika jellemző. Nincs előre meghatározott ülésrend, a foglalkozások kezdési és befejezési időpontjai, a foglalkozások közti szünetek az oktató és a csoport megállapodása alapján alakulnak. A tanulók az osztály arculatát maguk alakítják ki.

Az oktatók törekednek szemléletes, érdekes, cselekedtető és munkáltató foglalkozások tartására. Törekednek a lehető legtöbb tantermen kívüli program/foglalkozás megszervezésére és lebonyolítására, ezeket a tantermen kívüli foglalkozásokat az iskola vezetése támogatja, ösztönzi.

Teammunka (mentori team és reflektáló oktatói csoport)

A tanulókat egyéni mentorok segítik. A mentorokat a beszokási időszak után tanulók választják a jelöltek közül. A mentor a tanuló beilleszkedéséért, előrehaladásáért felelős személy, aki a mentori foglalkozások keretében foglalkozik a mentoráltjával. A mentori foglalkozások idejét a mentor és a mentorált közösen határozza meg.

A mentor az oktatók és más segítő szakemberek javaslatával és segítségével a tanuló érdekében tevékenykedik, a tanulók iskolai előrehaladásáról döntő értekezleteken és a tanuló sorsát érintő megbeszéléseken megjelenik. A mentor és a mentorált közös munka eredményeképpen fejlődési tervet készít, a fejlődési terv kitűzött céljairól a mentor tájékoztatja a mentori és az oktatói teamet is.

Az egy osztályban tanító mentorok teamet alkotnak, ez a mentori team. A mentori team értekezletei heti rendszerességűek és kötelezőek. Az értekezleten az osztályba járó tanulók haladását és egyéni állapotát, kapcsolatainak irányát fejlesztő céllal egyesével megvizsgálják. A team ülésein az osztályfőnök is részt vesz. A mentori teamet a teamvezetői feladatokkal megbízott kolléga vezeti.

Az egy osztályban oktatók csoportja az oktatói team. Az oktatói teamet az osztályfőnök fogja át. Tagjai az osztályban foglalkozásokat tartók, valamint az egyéb speciális segítők, mint iskolapszichológus, ifjúságvédelmi felelős, védőnő, gyógy- és fejlesztőpedagógus, szabadidőszervező munkatárs. Az oktatói team ülései szintén rendszeresek. Az osztályfőnök feladata, hogy a mentori teamen elhangzott munkacélok irányadásait az oktatóknak közvetítse, a tanulóira irányuló fejlődési terveket, azok esetleges módosulását ismertesse, és a tanulók pillanatnyi átfogó állapotáról az oktatóknak beszámoljon.

A mentori és az oktatói team a tanulói problémák megoldására koncentrálnak és a meglévő nehézségek megoldására törekszik. Amennyiben módja van rá, és lehet, a megelőzésre koncentrálnak, és a tanuló továbblépési lehetőségét, annak irányait keresi.

Egyéni fejlődési terv

A mentorok a tanulókkal közösen egyéni fejlődési tervet készítenek, amely a tanuló fejlődésének irányait, a legfontosabbnak vélt kompetenciákat jelölik ki az iskola dobbantó kompetenciák táblázatának segítségével. A kiindulási pontokat meghatározó diagnózisból kiindulva meghatározzák a követendő célt, a kiválasztott módszereket, a fejlődésben részt vevő személyeket és a teljesítés remélt idejét.

A fejlődési tervet a tanulók megismerését és a bemeneti mérés elvégzését követően, elsőként a jogviszony megszületése utáni negyedik-kilencedik hétre hozzák létre. A fejlődési terv felülvizsgálata ezt követően két-három havonta történik: január, március, június és október hónapokban. Szükséges esetben az ettől való gyakorisági eltérés rövidebb időtartamra megengedett.

Az egyéni fejlődési terv minden esetben a tudás, a képesség és az attitűd aspektusából kitér a kommunikációs, a tanulási, a szociális, az életpálya-építéssel és munkavállalói léttel kapcsolatos, valamint a munkavégzéshez kapcsolódó kompetenciákra, és a kompetenciakon belüli fejlődésre.

Kompetenciák és a célok kijelölése
A) Kommunikációs kompetenciák
1. A kommunikáció mint társadalmi érintkezési forma: A tanuló a mindennapi élethelyzetekben felismeri a kommunikációs helyzeteket, szándékokat, ezek társas törvényszerűségeit hatékonyan alkalmazza.
2. Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása: A tanuló ismeri a verbális és nem verbális kommunikáció alapvető sajátosságait, a kettő közötti ellentmondásokat észleli és társadalmilag elfogadott szabályok mentén, a beszédpartnerrel együttműködve oldja fel.
3. Olvasás, írott szöveg megértése: A tanuló a különböző írott szövegeket értően olvas: tömören, saját szavaival összefoglalja az olvasottak lényegét és kérdéseket fogalmaz meg a szöveggel kapcsolatban.
4. Írás, szövegalkotás: A tanuló a nyelvtani szabályok megfelelő alkalmazásával, a célhoz illeszkedően fejezi ki gondolatait írásban.
5. Vizuális, képi kommunikáció: A tanuló a széleskörűen ismert, társadalmilag elfogadott képi jelrendszereket értelmez. Írott szövegben ábrákat, képeket, táblázatokat értelmez, az általa írott szöveget saját ábrákkal, képekkel, táblázatokkal egészíti ki.
6. Elektronikus média útján történő kommunikáció: A tanuló a különböző elektronikus csatornákon megjelenő információkat értékelő-értelmező viszonyulással kezeli, azokban saját értékrendjének megfelelően tudatosan válogat. Lehetőségeihez mérten kommunikációt is kezdeményez, törekszik az alapszintű felhasználói kompetenciák megszerzésére.
7. Művészeti tevékenységekben megnyilvánuló kommunikáció: A tanuló nyitott a különböző zenei, vizuális, mozgásos művészeti alkotások iránt, ezeket önmaga számára értelmezi és saját érdeklődésének, lehetőségeinek megfelelően önkifejezésre is alkalmazza.
8. A kommunikáció értékelése: A tanuló érti és értelmezi a kommunikációs partnerek célját és szándékát, vita esetén pro és kontra érveket sorakoztat fel. Kommunikációs helyzetekben kritikai gondolkodást alkalmaz.

B) Tanulási kompetenciák

1. Önmagáról mint tanulóról alkotott elképzelések:

A tanuló önmagára tanuló egyénként tekint, önértékelésének, énképének szerves részét képezik a saját magáról mint tanulóról alkotott árnyalt és pozitív elképzelései.

2. A tanulásról alkotott elképzelések:

A tanuló a tanulást egész életen át tartó és az élet minden területére kiterjedő folyamatnak tekinti, amely fejlődési lehetőségeket rejt magában, és amelyben ő, tehát a tanuló egyén aktív és konstruktív szerepet tölt be.

3. A tanulási folyamat tervezése és szervezése:

A tanulás menedzselése; a tanulás tanulási tevékenységét egészben, folyamatként szemléli, megtervezi annak szakaszait, körülményeit, és azokat oly módon szervezi meg, hogy tanulása sikeres és hatékony legyen.

4. Tanulási források keresése:

A tanuló felkutatja a tanulási céljai eléréséhez szükséges és lehetséges forrásokat, azok között tudatosan válogat, a számára lényeges forrásokat kiemeli, elemzi és értékeli.

5. Tanulási források feldolgozása:

A tanuló a tanulás során kiválogatott forrásokat értelmezi, a szükséges mértékben megjegyzi, elsajátítja, ezáltal készségeit, képességeit fejleszti, nézeteit formálja.

6. Tanulási források felhasználása:

A tanuló a megtanult, elsajátított ismereteket, a tanulás során felhasznált tapasztalatokat, a fejlesztett képességeket, készségeket a tanulás céljának megfelelően, a tanulás konkrét kontextusában, illetve attól eltérő tanulási és hétköznapi helyzetekben kipróbálja, alkalmazza, gyakorolja, a tanulás eredményeit nézetei alapján értelmezi.

7. Tanulási módszerek ismerete, alkalmazása, értékelése:

A tanuló különböző tanulási módszereket, technikákat, stratégiákat ismer, ezek közül többet kipróbál, és a számára hatékonyakat tanulási helyzetekben tudatosan használja.

8. A tanulási folyamat értékelése:

A tanuló a tanulására folyamatosan reflektál, konkrét tanulási teljesítményét reálisan és árnyaltan értékeli, a tanulást pedig fejlődésként értelmezi.

C) Szociális kompetenciák

1. Pozitív énkép kialakítása és fenntartása

Azonosítja erősségeit és fejlesztendő területeit, érdeklődési köreit és a kedvelt, számára motiváló tevékenységeket, s ezek alapján pozitív énképet és önértékelést alakít ki és tart fenn, amely támogatja szakmai kiteljesedését, magabiztos fellépését.

2. Másokkal történő pozitív és eredményes interakció

Mások érzelmeinek, gondolatainak, személyiségének, nézőpontjának azonosításával és tiszteletben tartásával és a társadalomban elfogadott általános szabályok ismeretében asszertív módon kommunikál, másokat meghallgat, kezdeményez, segítséget nyújt, konfliktust old meg, együttműködik, páros és csoportos tevékenységekben építő módon vesz részt.

3. Az egész életen át tartó fejlődés és változás

Ismeri és értelmezi a fejlődés és változás fogalmait saját életére nézve és ki tudja fejezni az általuk keltett érzéseket és érzelmeket, felismeri mikor van szüksége segítségre és szükség esetén segítséget kér és tudja hova fordulhat segítségért.

D) Életpálya-építéssel és munkavállalói léttel kapcsolatos kompetenciák

1. A munkalehetőség keresésével, megtartásával és megteremtésével kapcsolatos kompetenciák

Ismeri és alkalmazza álláskeresési technikákat, melynek során a munkavállalással kapcsolatos dokumentumok beszerzését és kezelését adekvátan megvalósítja. Ismeri az információkeresés és- szerzés módjait, hiányzó információt azonosít. Munkavállalói érdekeit a törvénynek megfelelően asszertívan képviseli.

2. Az életpálya fejlődését támogató döntéshozatal

Alternatív utakat azonosít céljai eléréséhez, melyek közül azok előnyeinek és hátrányainak mérlegelésével választ. Az életpálya-építést a választások sorozataként értelmezi. Választásainak következményeit önmagára és másokra figyelembe veszi a döntéshozatali folyamatban és saját értékeit tiszteletben tartó, és saját céljait támogató döntéseket hoz.

3. A magánélet és a munka közötti egyensúly fenntartása

Az egészséges életvitel szempontjait érvényesítve tart egyensúlyt a magánélet és a munkahelyi szerepek között, felismerve ezen szerepek egymást kiegészítő voltát. Az életpálya során dinamikusan változó szerepek rugalmas alkalmazkodást igényelnek, s ha e szerepek mégis ütköznek, hatékony megoldásokat, stresszkezelési technikákat alkalmaz.

4. A magánéletben és a munka világában betöltött szerepek változó jellegének megértése

Az életpálya során betöltött szerepek változó voltát felismerve képes rugalmasan alkalmazkodni a változó elvárásokhoz. Az eltérő szerepek eltérő elvárásait kritikai gondolkodással szemléli és a szokásostól eltérő szerepeket betöltő személyeket előítélet-mentesen kezeli.

5. Saját életpálya-építési folyamatok megértése, változtatások kezdeményezése

A célok megfogalmazása során felismeri saját késztetéseinek és vágyainak szerepét, a cél-állítás folyamatának jelentőségét az életpálya-építésben. Az életpályát, mint a változások folyamatát értelmezi, melynek során a célokat és a megvalósításukhoz vezető utakat a tapasztalat hatására módosítja, előrelátással és a tervezés folyamatainak tudatos alkalmazásával kezdeményezi a változásokat.

E) A munkavégzéshez kapcsolódó kompetenciák

1. Az életpálya-építést és munkavállalói célokat támogató egész életen át tartó tanulás

Felismeri a környezetében kínálkozó tanulási lehetőségeket, ezeket kiaknázza és összhangban a felismert munkaerő-piaci változásokkal folyamatos önfejlesztésre törekszik saját személyes céljaihoz illesztve, felismerve az egész életen át tartó tanulás nélkülözhetetlen voltát. A célok elérése útjában álló akadályok elhárítására kreatív megoldásokat talál.

2. Az életpályával és a munkavállalással, az adott munka végzésével kapcsolatos információk feltérképezése és hatékony alkalmazása

A munkafolyamatban utasításokat értelmez, követ, másokat végighallgat, és a betöltött szerepnek megfelelő kommunikációs formákat alkalmazza. Tevékenységében a minőség érdekében felelősséget vállal, hatékonyan és körültekintően szervezi a munkáját, melynek során másokkal együttműködik, esetlegesen eltérő érzelmeiket, szándékaikat észleli, és ennek tudatában cselekszik. A munkatevékenység során felmerülő új helyzeteket problémaként értelmezi, azok megoldásában a tanult algoritmusokat hatékonyan alkalmazza, egyéni és társas probléma-megoldási folyamatokban vesz részt.

3. A munka, a társadalom és a gazdaság kapcsolatának megértése

Saját tevékenységei és a társadalmi folyamatok közötti kapcsolatot, párhuzamokat észlelve fogalmazza meg saját értékrendszerében az etikus magatartás, a csapatban végzett, minőségi munka valamint az egyéni és társadalmi jól-lét közötti összefüggéseket.

4. Munkavégzéssel kapcsolatos egyéb szabályrendszerek megértése

A megértéshez szükséges kompetenciákat intézményi szinten és a tanulói céloknak megfelelően kell meghatározni az eltérő rész-szakképesítési területeken.

Például: kollaborációs hajlam, kollegiális viszonyok megértése, munkafegyelem követése, a monotonia- és fluktuációtűrési képesség, a munkaadóval és munkahely ingóságaival való etikus és gazdaságos viszony kialakítása, fenntarthatóság

Tanulási eredmény alapú, fix keretekbe ágyazott szöveges értékelés

A foglalkozásokon az oktatók visszacsatolás keretében értékelik a tanulókat. A tanulók értékelésének kiindulópontja a fejlődési terv, valamint általában a hozzáadott érték.

A tanulókat szövegesen értékeljük. A szöveges értékelés készítése az oktatók, az egyes használt szavak, fogalmak, kifejezések árnyalatainak értelmezése mind a tanulók, mind a szülők, hozzátartozók számára jellemzően nehéz feladat. Ezért az oktatók számára a szöveges értékelést értékelési kulcsszavakat tartalmazó fogalomtáblázattal támogatjuk – amelytől lehetséges az eltérés és a bővítés – a tanulók és a szülők értelmezését pedig a táblázat ötfokozatú mátrixszá történő alakításával segítjük.

Az értékelési rendszer skálái

<i>Feladatmegoldás, teljesítmény</i>	<i>Munkához, tanuláshoz való hozzáállása</i>	<i>Iskolához és tárgyi környezetéhez való viszonya (szorgalma)</i>	<i>Társas környezetével való kapcsolata</i>	<i>Egyszerűsített írásbeli értékelés</i>
Kiváló				Jeles
Pontos	Dicséretes			
	Átgondolt	Példaértékű		
		Útmutató	Figyelmes	
		Gondos	Követendő	
Eredményes				Jó
Kimunkált	Megfelelő			
	Dolgos	Harmonikus		
		Kiegyensúlyozott	Udvarias	
		Törekvő	Jó	
Egyenetlen				Közepes
Bizonytalan	Igyekvő			
	Hullámzó	Meggondolatlan		
		Ingadozó	Felületes	
		Hektikus	Változó	
Pontatlan				Elégséges
Nehézkes	Felületes			
	Figyelmetlen	Fegyelmezetlen		
		Hanyag	Érdektelen	

		Szétszórt	Javítandó	
Gyenge				Fejlesztendő
Hiányos	Kevés			
	Kapkodó	Elutasító		
		Komolytalan	Barátságtalan	
		Romboló	Durva	

A tanuló rész-szakképesítéses vizsgára történő bocsáthatóságát az oktatói testület – a mentor véleményét kikérve - határozza meg.

Kimenetszabályozás, pályaorientáció

A Dobbantó programból történő ki-, és a Műhelyiskolába való továbblépésnek két feltétele van. Egyfelől a tanuló a fejlődési terv sarokpontjaiban, a kulcskompetenciaként megjelölt irányokban tartósan tekintett és jelentős előrelépést érjen el, másfelől ennek a célnak az eléréséről a mentor és az oktatói team értékelő értekezlet keretében egyetértsen, és a Műhelyiskolába történő továbblépését javasolja, erről döntést hozzon. A Dobbantó programból való kimeneti feltétel nem azonos minden tanuló esetében, ahogyan nem azonosak a képességben, és a különböző kompetenciákban elért eredményekben sem. A tanulási eredmény alapú értékelésnél a kimeneti kompetenciákat az egyes műhelyiskolai szakmai követelményrendszer sajátosságai is befolyásolják. A dobbantós kimeneti követelmények egyben a műhelyiskolai bemeneti követelményeknek felelnek meg, ezért szükséges a pályaorientációs tevékenység alaposága, valamint a Műhelyiskolával történő szakmai egyeztetés.

A kiválasztott Műhelyiskola és a kívánt szakmairány eldöntését a mentori tevékenységen túlmenően önismereti, pályaorientációs, életpálya-építési és munkavállalói ismeretek biztosításával heti három kötött foglalkozás megtartásával igyekszünk eredményesebbé és megalapozottabbá tenni.

5. Módszerek

Egyénre szabott követelményrendszer

A kötött foglalkozások célja nem feltétlenül az ismeretanyag elsajátítása, hanem az új ismeretek iránti érdeklődés felkeltése, a foglalkozásokon való értékteremtő részvétel, és a tanuló által esetlegesen alkotott produktum létrejötte. A fenti folyamat segítségével a tanulónként meghatározott kulcskompetenciák fejlesztése történik. Az oktató az általa által alkotott tanmenet úgy valósítja meg, hogy figyelembe veszi a tanuló mentorának és a tanuló fejlesztési tervének ajánlásait, és a követelményrendszerét a tanulóra mint egyénre szabja.

A tanulók adott esetben élhetnek a foglalkozások tartalma és témája megváltoztatási indítványának jogával, amennyiben ez az oktató foglalkozási tervének menetébe (akár átstrukturálással) beilleszthető és a fejlődési terv által kitűzött célok érdekében történik.

A követelményeket minden egyes tanuló esetében az oktató úgy állapítja meg, hogy az egyfelől illeszkedjék a tanuló sajátos fejlődési pályája során elért képességbeli szintjéhez, másfelől az teljesíthető legyen. Az oktató követelményrendszere tehát nem lehet azonos a foglalkozáson részt vevő minden egyes tanulóra vonatkozóan.

A létrejött produktumok értékelése is mindig a különböző képességszintek egyes tanulói teljesíthetőségéhez mérten történik.

Mentorálás / Mentori háló

A Dobbantó programban és a Műhelyiskolában részt vevő tanulókat jogviszonyuk és tanulmányaik során mentor segíti. A tanuló a mentort az iskolába történő beiratkozását követő időszak után, legkésőbb a harmadik hétig választja ki a jelöltek közül. A tanuló a mentort az előre rögzített időpontban, a mentori foglalkozáson mindig eléri, de megbeszélés alapján ettől az időponttól indokolt esetben időnként el lehet térni. A foglalkozás időpontját rögzíteni kell. A tanuló a mentort egyéb kommunikációs eszközön a megállapított határidőkön belül bármikor elérheti. A mentor segíti a zökkenőmentes iskolai előrehaladást, támogatja és meghallgatja a tanulót, valamint átfogó jelleggel segít azoknak a kompetenciáknak a fejlesztésében, valamint nehézségeknek a megoldásában, amelyekre a tanuló a megbeszélés alapján igényt tart. A tanuló és a mentor fejlődési tervet alkot a tanuló megismerését és a bemeneti mérés elvégzését követően, elsőként a jogviszony megszületése utáni negyedik-kilencedik hónapban. A fejlődési terv felülvizsgálata ezt követően két-három havonta történik. Szükséges esetben az ettől való gyakorisági eltérés rövidebb időtartamra megengedett.

A mentor nem egyedül végzi feladatát, hanem a heti rendszerességű mentori teamen az osztályfőnök jelenlétében beszámol tevékenységéről a mentorálttal folyó munkájában bekövetkezett változásokról, és előrehaladásról. A mentori teamen a mentor beszámolójára a team tagjai reflektálnak, a mentor kérdéseire javaslatokkal élhetnek. A mentori teamen a mentor nem csak a tanulóval kapcsolatos feladatvégzéséről, hanem a munkavégzés során érzett személyes benyomásairól, a mentorálttal történő kapcsolatában érzett kognitív és emocionális stimulusairól is beszámolhat, ezáltal a mentori háló mentálhigiénias jellegét is biztosítani lehet.

A mentori tevékenység és a Dobbantó program célja, hogy biztosítsa a Műhelyiskolába történő mihamarabbi továbblépést. A továbblépés lehetőségesség válását követően a mentori tevékenység tovább folytatódik.

Projektszemlélet, csoportmunka és élményalapú oktatás

A foglalkozások megtervezésénél az oktatók foglalkozáson belüli, témákat felölelő projekteket szerveznek, elsősorban a támpontul használt dobbantós modulok mintájára. A kompetenciafejlesztő foglalkozásokat a projekttervek kivitelezhetősége miatt egy tömbbe igyekszünk lerakni, ennek eredményeképpen a tantermi foglalkozások más programokkal, külső helyszíni foglalkozásokkal helyettesíthetők. A foglalkozások így jellemzően nem mindig osztálytermi keretek között zajlanak, azok a külső helyszínen is abszolválhatóak.

A projekt oktatói együttműködés eredményeként, de átfogó tematikus kooperáció mintájára a különböző foglalkozásokat átszőve is megvalósulhat. Ez utóbbi megtervezésének és a kivitelezési koncepció megalkotásának helyszíne az oktatói team.

A projekt célja a tanulói produktum létrehozása.

Az oktatók törekednek a tanulókat csoportmunkában tevékenykedtetni. A csoportmunka előfeltétele a hatékony pármunkában történő feladatvégzés teljesítése, ezáltal is serkentve a tanuló szociális kompetenciáit.

A foglalkozások a tanulói tevékenykedtetés és élményalapú oktatás jegyében zajlanak. A tanulók az osztály arculatát maguk alakítják ki, a foglalkozások témáira maguk is javaslatot tehetnek. A foglalkozások célja, hogy a tanuló sikeresnek, eredményesnek érezze részvételét, erősödjön önbecsülése és részéről mások munkájának megbecsülése, valamint a foglalkozás segítségével olyan tudást szerezzen és készséget alapozzon meg, amelyet élethosszig tartó tanulása folyamán hasznára válhat. A foglalkozásokon ezért nincs előre meghatározott ülésrend, a foglalkozások kezdési és befejezési időpontjai, a foglalkozások közti szünetek az oktató és a csoport megállapodása alapján alakulnak, de a foglalkozásokon való részvétel kötelező.

6. Fejlesztési irányok

A tanulók viszonylatában

Nagy hangsúlyt fektetünk a tanulói érdeklődés és motiváció fenntartására. Tapasztalatunk szerint önmagában az iskolaváltás és a fejlesztő programokban történő részvétel nem elegendő a kudarcokat vagy motiválatlanságot okozó korábbi tényezők kiküszöbölésére vagy ismételt felbukkanásának megakadályozására. A kezdeti lendületet a mentorálási folyamat során újra és újra el kell érni és fenn kell tartani. A folyamat elérése, a lemorzsolódás megakadályozása és a lendület szinten tartása érdekében tanulóinknak a továbblépés szélesebb perspektíváit kívánjuk biztosítani.

A Műhelyiskolába történő továbblépés és a rész-szakma megszerzésének lehetősége önmagában nem elegendő motiváló erő, az arra történő felkészítéssel párhuzamosan más célok elérését vagy jártasság

megszerzését is támogatnunk kell. Tanulóink rendkívül fontosnak érzik az iskolai feladatteljesítés mellett különféle diákmunkák vállalását, valamint egyes esetekben hiányzó általános iskolai ismereteik megszerzését is. Az életpálya-építési motivációk hatékony és strukturált támogatásával iskolánk és oktatóink támogatják a tanulók egyéni törekvéseit, célunk, hogy a tanulóink számára legmegfelelőbb támogatási és fejlesztési formát megtaláljuk.

A motivációs háttér biztosításával párhuzamosan – gyakran a támogató családi vagy közösségi háttér hiányának köszönhetően is – olyan fejlesztő programok és segítő mentálhigiéniai szakemberekből álló szakértői csoport állandó működtetése a célunk, akik hozzájárulhatnak a tanulók egészséges önképének, önkifejezésének és világos jövőképének kialakulásához.

Az oktatók viszonylatában

A Dobbantó programban többnyire fejlesztésben tapasztalt kollégák vesznek részt, ám a folyamatos megújulásuk érdekében, és a kiégésük megakadályozása miatt elengedhetetlen, továbbá az új belépő kollégák támogatása érdekében az oktatók képzésére szükség van. Az oktatás megvalósulhat külső támogató segítségével, többnyire azonban a szupervízió rendszerint belső tudásátadás révén valósul meg. A programnak külső támogató által megvalósított képzésre van szüksége. A digitális oktatás mind jelentősebbé válásával cél továbbá egy online tudásbázis létrehozása, amely megkönnyítheti az oktatók munkavégzését, fejlesztését.

Az intézmény viszonylatában

Legfontosabb feladat a Műhelyiskolába történő továbblépés biztosítása érdekében a külső (vállalati, munkaadói) partneri kapcsolatok megtalálása és az együttműködés rendszerének kiépítése, az esetleg meglévő kapcsolatok műhelyiskolai fejlesztése. Elsősorban olyan partneri kapcsolatok kiépítésére törekszünk, amelyek lefedik a tanulóink érdeklődésének irányát, valamint olyanokra, amelyekkel való együttműködésünk lehetővé teszi a mentorált tanulóinkkal való mentori foglalkozások fizikai megvalósulását.

Szükségesnek tartjuk tanulóbarát, a fiatalok számára vonzó, modern csoportszobák kialakítását, a rendelkezésre álló eszközállomány jelentős fejlesztését, és felhasználóbarát oktatási segédanyagok beszerzését.

Meggyőződésünk, hogy iskolánk vezetése és oktatóink tudásmegosztás, információcsere vagy munkaértekezlet keretében rengeteget tanulhatnak más új dobbantós iskoláktól, ezért szükségesnek véljük partneri kapcsolatok kialakítását, a hálózati együttműködésünk megteremtését.